

Participational of Basic Education School Board Committee in Educational Management as Perceived by Chairmen Under Trang Primary Educational Service Area Office

Maree Jitbanjong^{1*} and Lamun Roodkhuan²

Received: December 13, 2021 **Revised:** December 23, 2021 **Accepted:** December 24, 2021

Abstract

The purposes of this study were to investigate the participation of Basic Education Commission in educational management as perceived by school committee chairmen, comparisons of the participation as perceived by the chairmen based on their gender, age, level of education, years in the position, and original affiliation, and to examine problems along with suggestions related to the participation of Basic Education Commission. A sample of 159 chairmen's was obtained by using Krejcie and Morgan's table and stratified random sampling based. Simple random sampling was used by drawing lots. The data collection instrument was a five points by Likert scale questionnaire validated. The confidence value of the questionnaire was .92 by finding the alpha coefficient. The statistical data analysis consisted of percentage, mean, standard deviation, One-way Analysis of Variance, Fisher's Least Significant Difference test (LSD), and content analysis.

The results showed that 1) the overall participation of Basic Education Commission as perceived by school committee chairpersons was at a high level. 2) The comparison results of the educational management participation classified by gender were found different with a statistical significance at the .05 level, were found different when classified by level of education with a statistical significance at the .01 level, and had no differences when classified by age, years in the position, and original affiliation. 3) According to the Basic Education Committees, it was found that they have lacked understanding of roles. Thus, school meetings are needed so as to share knowledge, and to build an understanding of their roles.

Keyword: Participation, Educational Management, Basic Education Commission

¹ Master of Education Program in Educational Administration, Faculty of Education and Social Sciences, Southern College of Technology

² Faculty of Education and Social Sciences, Southern College of Technology

* Corresponding author e-mail: maree9827@gmail.com

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของประธานคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดตรัง

มารี จิตบรรจง^{1*} และ ละมุล รอดขวัญ²

รับบทความ: 13 ธันวาคม 2564 แก้ไขบทความ: 23 ธันวาคม 2564 รับผิดชอบ: 24 ธันวาคม 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของประธานคณะกรรมการสถานศึกษา 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา และต้นสังกัดโรงเรียน 3) ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของประธานคณะกรรมการสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 159 คน ซึ่งได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครสซีและมอร์แกน แล้วสุ่มแบบแบ่งชั้นตามต้นสังกัดโรงเรียน สุ่มตัวอย่างอย่างง่ายโดยการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม อยู่ที่ .92 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา สกลิตที่วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแปรปรวนใช้ One-Way ANOVA ทดสอบรายคู่ ใช้ Fisher's Least - Significant Difference และวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของประธานคณะกรรมการสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พบว่าตัวแปร เพศ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และตัวแปรระดับการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปร อายุ ระยะเวลาการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา และต้นสังกัดโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน และ 3) ปัญหาและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน พบว่าไม่เข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้น โรงเรียนควรมีการประชุม สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม การจัดการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

¹ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้

² คณะศึกษาศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้

* Corresponding author e-mail: maree9827@gmail.com

บทนำ

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาคน ซึ่งถือได้ว่าเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าสำคัญยิ่งกว่าทรัพยากรใด ๆ คุณภาพของคนจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศ การพัฒนาคนจึงเป็นภารกิจสำคัญของการศึกษาโดยตรง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดทิศทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ เพื่อให้ศักยภาพที่มีอยู่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ ส่งผลให้คนในชุมชนมีคุณภาพที่ดีในการดำรงชีวิต ก้าวทันต่อความเจริญในด้านอื่น ๆ นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ยังกำหนดให้มีการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทุกระดับ การมีส่วนร่วมทั้งวางแผนการดำเนินการและรับผล และการมีส่วนร่วมตรวจสอบในวงการศึกษา เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการวิพากษ์วิจารณ์เพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุงต่อไป (Surin, 2003) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ซึ่งได้กำหนดไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 40 กำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ระดับต่ำกว่าปริญญา และสถานศึกษาอาชีวศึกษาของแต่ละสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (Office of the National Education Commission, 2003) โดยที่ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ และคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารในฐานะกรรมการและเลขานุการเป็นบุคคลสำคัญที่จะสะท้อนภาพของการบริหารจัดการช่วยเหลือให้คำปรึกษา สร้างแรงจูงใจ กระตุ้นในการทำงาน ทบทวนรายงานการประชุม สะท้อนความคิดเห็น เปิดโอกาสให้ผู้แทนแต่ละกลุ่มได้แสดงบทบาทอย่างเต็มที่ ดังนั้น การบริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการ (Bureau of Basic Education Monitoring and Evaluation, 2019)

ปัจจุบันโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดตรัง มีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 266 โรงเรียน มีภารกิจหลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นสิ่งจำเป็นในการบริหารงานของสถานศึกษา เพราะโรงเรียนต้องอาศัยทรัพยากรจากชุมชนช่วยในการพัฒนาโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นด้านอาคารสถานที่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนั้น โรงเรียนกับชุมชนจึงจำเป็นต้องมี

ความร่วมมือและมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน เพื่อให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนมีคุณภาพ โดยให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยได้กำหนดเป้าหมายและความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชนในการจัดและพัฒนาการศึกษาโดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของแต่ละโรงเรียนขาดความชัดเจนเรื่องบทบาทหน้าที่ว่าตนเองจะทำอะไร ทำอย่างไร และทำเพื่อใคร ทำให้ขาดความกระตือรือร้นในการทำหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา และขาดทักษะทางการทำงานประกอบด้วยคณะกรรมการสถานศึกษา ส่วนใหญ่คิดว่าการบริหารจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เป็นเพียงกรรมการที่ปรึกษา หรือรับทราบการดำเนินงานของโรงเรียนเท่านั้น ถือเป็นจุดอ่อนของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (Bureau of Policy and Planning, 2003)

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของประธานคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดตรัง ในด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในการพัฒนาแผนปฏิบัติการ นโยบาย แนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของประธานคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดตรัง
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ตามตัวแปรเพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการเป็นกรรมการสถานศึกษา และต้นสังกัดโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของประธานคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดตรัง

วิธีการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดตรัง ปีการศึกษา 2563 จำนวน 266 คน (Trang Primary Educational Service Area Office 1, 2020; Trang Primary Educational Service Area Office 2, 2020)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ประจำปีการศึกษา 2563 จำนวน 159 คน โดยผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างเทียบจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น ตามต้นสังกัดโรงเรียน จากนั้นใช้วิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายโดยการจับฉลากตามรายชื่อโรงเรียนให้ได้ครบตามจำนวน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของประธานคณะกรรมการสถานศึกษา แบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ (Check List) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และต้นสังกัดโรงเรียน ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของประธานคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดตรัง ชนิดเลือกตอบ 5 ระดับ ตามแบบมาตรวัดของลิเคิร์ท (Likert Scale) จำนวน 4 ด้าน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของประธานคณะกรรมการสถานศึกษา เป็นแบบสอบถามปลายเปิด แบบสอบถามฉบับนี้ได้รับการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ในระหว่าง .80-1.00 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประธานคณะกรรมการสถานศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .921 และนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 138 คน ได้ค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับเท่ากับ .924

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการดังนี้ 1) ขออนุญาตจากวิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์จากโรงเรียน 2) ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดตรัง ผ่านไปรษณีย์ติดแสตมป์ลงทะเบียน และส่งแบบสอบถามข้อมูลให้ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา 3) กำหนดวันในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับ ภายใน 15 วัน และ 4) นำแบบสอบถามตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์นำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการดังนี้ 1) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของประธานคณะกรรมการสถานศึกษา แบบเลือกตอบ คือ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 2) วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของประธานสถานศึกษา ในภาพรวม รายด้าน และรายข้อ วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน โดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (T-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวน (F-test) 3) วิเคราะห์ปัญหา ข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของประธานคณะกรรมการสถานศึกษา โดยวิธีการสังเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย มีดังนี้

1. การศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของประธานคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดตรังโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของประธานคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดตรัง

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. งานบริหารวิชาการ	4.16	0.67	มาก
2. งานบริหารงบประมาณ	4.18	0.77	มาก
3. งานบริหารงานบุคคล	3.81	0.84	มาก
4. งานบริหารงานทั่วไป	4.29	0.72	มาก
เฉลี่ยรวม	4.11	0.75	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของประธานคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดตรัง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.11$ S.D.=0.75) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า งานบริหารงานทั่วไป การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.29$ S.D.=0.72) งานบริหารงบประมาณ การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.18$ S.D.=0.77) งานบริหารงานวิชาการ การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.16$ S.D.=0.67) งานบริหารงานบุคคล การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.81$ S.D.=0.84)

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ตามตัวแปรเพศ

การมีส่วนร่วม	สถานภาพ	$\bar{X}$	S.D.	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig
ด้านบริหารวิชาการ	ชาย	4.10	.565	ระหว่างกลุ่ม	1.555	1	1.555	4.823	.030*
	หญิง	4.36	.622	ภายในกลุ่ม	43.847	136	.322		
				รวม	45.401	137			
ด้านบริหารงบประมาณ	ชาย	4.12	.548	ระหว่างกลุ่ม	1.555	1	1.555	4.823	.030*
	หญิง	4.37	.628	ภายในกลุ่ม	43.847	136	.322		
				รวม	45.401	137			
ด้านบริหารงานบุคคล	ชาย	4.10	.601	ระหว่างกลุ่ม	1.211	1	1.211	3.182	.077
	หญิง	4.32	.667	ภายในกลุ่ม	51.757	136	.381		
				รวม	52.969	137			
ด้านบริหารทั่วไป	ชาย	4.26	.439	ระหว่างกลุ่ม	.378	1	.378	1.614	.206
	หญิง	4.39	.607	ภายในกลุ่ม	31.841	136	.234		
				รวม	32.219	137			
รวม	ชาย	4.15	.472	ระหว่างกลุ่ม	1.112	1	1.112	4.356	.039*
	หญิง	4.36	.600	ภายในกลุ่ม	34.708	136	.255		
				รวม	35.819	137			

จากตารางที่ 2 พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ตามตัวแปร เพศ พบว่า ภาพรวมมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการบริหารวิชาการ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการบริหารงบประมาณ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ในภาพรวมประธานคณะกรรมการสถานศึกษาเพศหญิงมีทัศนะต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมากกว่าเพศชาย เมื่อพิจารณารายด้าน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาเพศหญิงมีทัศนะต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารวิชาการ และด้านการบริหารงบประมาณมากกว่าเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ตามตัวแปรอายุ

การมีส่วนร่วม	อายุ	$\bar{X}$	S.D.	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig
ด้านบริหารวิชาการ	ต่ำกว่า 35 ปี	4.27	.593	ระหว่างกลุ่ม	1.121	2	.560	1.640	.198
	35-45 ปี	4.25	.403	ภายในกลุ่ม	46.134	135	.342		
	45 ปีขึ้นไป	4.08	.660	รวม	47.255	137			

ตารางที่ 3 (ต่อ)

การมีส่วนรวม	อายุ	$\bar{X}$	S.D.	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig
ด้านบริหารงบประมาณ	ต่ำกว่า 35 ปี	4.18	.720	ระหว่างกลุ่ม	.107	2	.054	.160	.852
	35-45 ปี	4.22	.450	ภายในกลุ่ม	45.294	135	.336		
	45 ปีขึ้นไป	4.16	.589	รวม	45.401	137			
ด้านบริหารงานบุคคล	ต่ำกว่า 35 ปี	4.21	.587	ระหว่างกลุ่ม	1.650	2	.825	2.170	.118
	35-45 ปี	4.29	.396	ภายในกลุ่ม	51.319	135	.380		
	45 ปีขึ้นไป	4.05	.716	รวม	52.969	137			
ด้านบริหารทั่วไป	ต่ำกว่า 35 ปี	4.33	.510	ระหว่างกลุ่ม	.570	2	.285	1.215	.300
	35-45 ปี	4.38	.351	ภายในกลุ่ม	31.650	135	.234		
	45 ปีขึ้นไป	4.23	.535	รวม	32.219	137			
รวม	ต่ำกว่า 35 ปี	4.25	.565	ระหว่างกลุ่ม	.709	2	.354	1.363	.259
	35-45 ปี	4.29	.343	ภายในกลุ่ม	35.111	135	.260		
	45 ปีขึ้นไป	4.13	.563	รวม	35.819	137			

จากตารางที่ 3 พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามทัศนะของประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ตามตัวแปรอายุ พบว่า โดยรวมและรายด้าน ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีอายุต่างกันมีทัศนะต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ตามตัวแปรระดับการศึกษา

การมีส่วนรวม	วุฒิการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig
ด้านบริหารวิชาการ	ต่ำกว่า ป.ตรี	3.96	.656	ระหว่างกลุ่ม	2.937	2	1.468	4.473	.013*
	ปริญญาตรี	4.30	.418	ภายในกลุ่ม	44.319	135	.328		
	สูงกว่าป.ตรี	4.13	.728	รวม	47.255	137			
ด้านบริหารงบประมาณ	ต่ำกว่า ป.ตรี	3.98	.684	ระหว่างกลุ่ม	2.264	2	1.132	3.543	.032*
	ปริญญาตรี	4.28	.458	ภายในกลุ่ม	43.137	135	.320		
	สูงกว่าป.ตรี	4.23	.602	รวม	45.401	137			
ด้านบริหารงานบุคคล	ต่ำกว่า ป.ตรี	3.88	.642	ระหว่างกลุ่ม	4.261	2	2.130	5.905	.003**
	ปริญญาตรี	4.28	.502	ภายในกลุ่ม	48.708	135	.361		
	สูงกว่าป.ตรี	4.23	.724	รวม	52.969	137			
ด้านบริหารทั่วไป	ต่ำกว่า ป.ตรี	4.14	.457	ระหว่างกลุ่ม	1.358	2	.679	2.971	.055
	ปริญญาตรี	4.36	.404	ภายในกลุ่ม	30.861	135	.229		
	สูงกว่าป.ตรี	4.34	.624	รวม	32.219	137			

ตารางที่ 4 (ต่อ)

การมีส่วนร่วม	วุฒิการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig
รวม	ต่ำกว่า ป.ตรี	3.99	.527	ระหว่างกลุ่ม	2.478	2	1.239	5.018	.008**
	ปริญญาตรี	4.31	.399	ภายในกลุ่ม	33.341	135	.247		
	สูงกว่าป.ตรี	4.23	.626	รวม	35.819	137			

จากตารางที่ 4 พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามทัศนะของประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ตามตัวแปรระดับการศึกษา พบว่า โดยรวมมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการบริหารวิชาการ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการบริหารงบประมาณ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการบริหารงานบุคคล มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าประธานคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีทัศนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลแตกต่างกัน ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามทัศนะของประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ตามตัวแปรระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา

การมีส่วนร่วม	อายุ	$\bar{X}$	S.D.	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig
ด้านบริหารวิชาการ	น้อยกว่า 4 ปี	4.16	.601	ระหว่างกลุ่ม	.377	2	.188	.543	.582
	4-8 ปี	4.11	.590	ภายในกลุ่ม	46.878	135	.347		
	มากกว่า 8 ปี	4.24	.575	รวม	47.255	137			
ด้านบริหารงบประมาณ	น้อยกว่า 4 ปี	4.15	.616	ระหว่างกลุ่ม	.394	2	.197	.592	.555
	4-8 ปี	4.14	.558	ภายในกลุ่ม	45.007	135	.333		
	มากกว่า 8 ปี	4.26	.559	รวม	45.401	137			
ด้านบริหารงานบุคคล	น้อยกว่า 4 ปี	4.16	.684	ระหว่างกลุ่ม	.295	2	.148	.378	.686
	4-8 ปี	4.09	.618	ภายในกลุ่ม	52.673	135	.390		
	มากกว่า 8 ปี	4.21	.564	รวม	52.969	137			
ด้านบริหารทั่วไป	น้อยกว่า 4 ปี	4.31	.540	ระหว่างกลุ่ม	.363	2	.181	.769	.466
	4-8 ปี	4.23	.409	ภายในกลุ่ม	31.856	135	.236		
	มากกว่า 8 ปี	4.35	.513	รวม	32.219	137			
รวม	น้อยกว่า 4 ปี	4.20	.563	ระหว่างกลุ่ม	.339	2	.170	.646	.526
	4-8 ปี	4.15	.486	ภายในกลุ่ม	35.480	135	.263		
	มากกว่า 8 ปี	4.27	.490	รวม	35.819	137			

จากตารางที่ 5 พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามทัศนะของประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ตามตัวแปรระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้าน ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าประธานคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาต่างกันมีทัศนะต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามทัศนะของประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ตามต้นสังกัดโรงเรียน

การมีส่วนร่วม	ต้นสังกัดโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig
ด้านบริหารวิชาการ	สพป.ตรังเขต1	4.07	.700	ระหว่างกลุ่ม	1.148	1	1.148	3.385	.068
	สพป.ตรังเขต2	4.25	.444	ภายในกลุ่ม	46.108	136	.339		
	รวม				47.255	137			
ด้านบริหารงบประมาณ	สพป.ตรังเขต1	4.11	.646	ระหว่างกลุ่ม	.706	1	.706	2.148	.145
	สพป.ตรังเขต2	4.25	.495	ภายในกลุ่ม	44.695	136	.329		
	รวม				45.401	137			
ด้านบริหารงานบุคคล	สพป.ตรังเขต1	4.13	.697	ระหว่างกลุ่ม	.054	1	.054	.140	.709
	สพป.ตรังเขต2	4.17	.546	ภายในกลุ่ม	52.914	136	.389		
	รวม				52.969	137			
ด้านบริหารทั่วไป	สพป.ตรังเขต1	4.25	.538	ระหว่างกลุ่ม	.212	1	.212	.900	.345
	สพป.ตรังเขต2	4.33	.430	ภายในกลุ่ม	32.007	136	.235		
	รวม				32.219	137			
รวม	สพป.ตรังเขต1	4.14	.589	ระหว่างกลุ่ม	.425	1	.425	1.633	.203
	สพป.ตรังเขต2	4.25	.422	ภายในกลุ่ม	35.394	136	.260		
	รวม				35.819	137			

จากตารางที่ 6 พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามทัศนะของประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ตามตัวแปรต้นสังกัดโรงเรียน พบว่า โดยรวมและรายด้าน ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าประธานคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีต้นสังกัดโรงเรียนต่างกันมีทัศนะต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. ด้านการบริหารวิชาการ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของโรงเรียน โดยมุ่งเน้นพัฒนาให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในศาสตร์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปต่อยอดในอนาคตต่อไป

อีกทั้งมุ่งพัฒนาสถานศึกษาที่อยู่ภายในชุมชนให้มีความก้าวหน้าทางด้านวิชาการและมีมาตรฐานที่ควรจะเป็น การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในด้านวิชาการนั้น จะช่วยให้ชุมชนเข้าใจปัญหาและความต้องการที่แท้จริงอีกด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Nakwan, Prasan, and Somkhaoya (2019) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมด้านบริหารวิชาการโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความสำคัญกับการบริหารงบประมาณเพราะเป็นเรื่องที่สำคัญ อาจเป็นเพราะระเบียบของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่เน้นให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของโรงเรียน รวมทั้งเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน สามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นทั้ง 2 ฝ่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Muanglaph (2015) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการวางแผนปฏิบัติราชการประจำปีในการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก มีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติราชการประจำปี ขั้นตอนการทบทวน สารสำคัญของแผนกลยุทธ์เรื่องมีส่วนร่วม วิเคราะห์หาจุดแข็งและจุดอ่อนของสถานศึกษาไม่มีความแตกต่างกันกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขนาดใหญ่ ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการวางแผนปฏิบัติราชการประจำปี ตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน

3. ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เห็นว่าการบริหารงานบุคคลในโรงเรียนนั้นเป็นงานที่สำคัญ มุ่งส่งเสริมการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษาให้เกิดการบริหารที่คล่องตัว บรรลุตามเป้าประสงค์ของสถานศึกษาที่วางไว้ และยังให้ความสำคัญของการพัฒนาความรู้ ความสามารถ เสริมสร้างขวัญและกำลังใจ แก่ครูและบุคลากร ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาด้วยเช่นกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kaewnuan (2017) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี พบว่า ด้านการบริหารงานบุคคล อยู่ในระดับมาก

4. ด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน โดยเฉพาะงานบริหารทั่วไป เพราะการมีส่วนร่วมดังกล่าว ถือว่าเป็นเรื่องใกล้ตัว คณะกรรมการสถานศึกษาสามารถที่จะร่วมกิจกรรมได้สะดวก อีกทั้งในปัจจุบันรัฐบาลต้องการให้ชุมชน

เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมกันคิด แก้ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาของสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในชุมชนนั้น ๆ เพราะถือว่าคนในชุมชนรู้และเข้าใจปัญหาได้ดีที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ Krasaephon (2011) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา เขตคุณภาพกบินทร์บุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 พบว่า ด้านการบริหารงานทั่วไป อยู่ในระดับมาก

5. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของประธานคณะกรรมการสถานศึกษา จำแนกตาม เพศ พบว่า ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีเพศต่างกันมีทัศนะแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาเพศหญิงจะให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมมากกว่าเพศชาย เนื่องจากมีความละเอียดรอบคอบมากกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kankunkid (2018) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียน จำแนกเพศที่ต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของประธานคณะกรรมการสถานศึกษา จำแนกตามอายุ พบว่า ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีอายุต่างกันมีทัศนะต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าประธานคณะกรรมการสถานศึกษามีความใกล้ชิดกับคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งทำให้มีมุมมอง แนวคิด ข้อคิดเห็นในการปฏิบัติงานหรือการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษามีความชัดเจนในการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีระดับอายุ ต่ำกว่า 35 ปี ระดับอายุ 35-45 ปี และระดับอายุ 46 ปีขึ้นไปนั้น มีทัศนคติหรือความคิดเห็น ในด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษานั้น ย่อมเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาในชุมชนของตนเอง เป็นการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดตรัง ส่วนใหญ่เปิดทำการเรียนการสอนในระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาปีที่ 6 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษานั้น ต้องอาศัยความสามัคคี ประสพการณ์ ความรอบคอบ ความเสียสละ และมีเป้าหมายเดียวกันเพื่อส่วนรวม ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kaewnuan (2017) ที่ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของประธานคณะกรรมการสถานศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ประธานคณะกรรมการสถาน

ศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า ระดับการศึกษาปริญญาตรีมีทัศนคติของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาสูงกว่าระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าระดับช่องว่างทางการศึกษาที่ต่างกันนั้น อาจมีผลต่อการมีทัศนคติ มุมมอง แนวคิดของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา การกำหนดเป้าหมายในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ และมีความสำคัญต่อการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่และนำมาซึ่งความรู้ ความเข้าใจในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จึงทำให้ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกันมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chojorhor (2016) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารโรงเรียนทำใหม่ “พลสวัสดิราชวรานุกุล” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนคติของประธานคณะกรรมการสถานศึกษา จำแนกตามระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา พบว่า ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความร่วมแรงร่วมใจกันในการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและความก้าวหน้าทางการศึกษาในทิศทางเดียวกัน ส่งผลให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Singsuri (2015) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

9. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนคติของประธานคณะกรรมการสถานศึกษา จำแนกตามต้นสังกัดโรงเรียน พบว่า ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีต้นสังกัดโรงเรียนต่างกันมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนโยบาย ระเบียบวิธีปฏิบัติของทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพลงสู่สถานศึกษาในสังกัดทุกขนาด ตั้งอยู่บนกรอบแนวปฏิบัติมาตรฐานเดียวกัน อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาทุกโรงเรียนผ่านการอบรมมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษามาเป็นอย่างดี ทำให้การบริหารจัดการการนำชุมชน หน่วยงานต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีต้นสังกัดโรงเรียนต่างกันมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Mahingsadech (2019) ที่ได้ศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ จำแนกตามเขต

พื้นที่การศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Padthawong (2019) ที่ได้ศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

10. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ขาดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างแท้จริง มีการประชุมน้อยครั้งและไม่ครบองค์ประชุม ขาดการเสนอแนะในการพัฒนาโรงเรียน โรงเรียนไม่มีการแจ้งสรุปรายงานการประชุมแต่ละครั้งให้คณะกรรมการสถานศึกษาทราบ การแสดงความคิดเห็นในบางเรื่องไม่ตรงกัน ใช้อารมณ์ในบางครั้ง เวลาในการประชุมหรือเวลาว่างบางครั้งไม่ตรงกับทางโรงเรียน ในช่วงการปรึกษาหารือ หรือวาระเร่งด่วนที่ต้องมีการประชุมร่วมกัน ความเสียสละในการร่วมพัฒนาสถานศึกษาอย่างรอบด้าน ด้วยเหตุผล ภาวะเศรษฐกิจ อาชีพ ปัญหาครอบครัว/ชุมชน ทำให้มองเห็นการมีส่วนร่วมไม่เต็มกำลังความสามารถ โรงเรียนควรจัดอบรมให้ความรู้ชี้แจงเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แก่คณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนทุกคน เช่น การจัดทำเอกสารคู่มือ ควรมีการจัดประชุมอย่างน้อย 2 ครั้ง / 1 ภาคการศึกษา มีหนังสือเชิญประชุมอย่างเป็นทางการ มีการสรุปบันทึกรายงานการประชุมให้คณะกรรมการสถานศึกษาทราบทุกครั้ง ควรให้ความสำคัญและข้อมูลในด้านต่าง ๆ กับคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อเป็นแรงจูงใจในการมาร่วมประชุม โรงเรียนรอบนอก/ห่างไกลหาบุคคลมาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษายาก คณะกรรมการสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับโรงเรียนในชุมชนตนเองให้มากกว่านี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Takhamwan (2015) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และลักษณะงานเฉพาะด้านน้อย มีเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมน้อย สถานศึกษากำหนดเนื้อหาวาระการประชุมให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อรับทราบมากกว่าให้ร่วมพิจารณา เสนอแนะ และมีข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่มากเท่าที่ควร แนวทางแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะ พบว่า สถานศึกษาควรจัดประชุมชี้แจง ทำความเข้าใจ และนำคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปศึกษาดูงานในสถานศึกษาอื่น ควรจัดทำคู่มือบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและแจกให้แก่คณะกรรมการทราบ ควรแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมเป็นคณะกรรมการด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา และควรมีข้อมูลประกอบการพิจารณาครอบคลุมทุกประเด็นตามวาระการประชุม

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามทศนะของประธานคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

จังหวัดตรัง พบว่า การมีส่วนร่วมด้านการบริหารงานบุคคล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ จึงมีข้อเสนอแนะ คือ หน่วยงานต้นสังกัดควรมีการดำเนินการพัฒนา อบรมให้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้คณะกรรมการทุกคนเข้าใจในบทบาทหน้าที่ได้ชัดเจน ไม่มีความแตกต่างระหว่างขนาดของสถานศึกษาและองค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาตามสภาพ และควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาในทั้ง 4 ด้านให้มากกว่านี้ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง รับทราบและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดระบบและการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนที่มีต่อการบริหารโรงเรียน
2. ควรศึกษาแนวทางเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา
3. ควรศึกษาปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- Bureau of Basic Education Monitoring and Evaluation, (2019). *The Performance of the Basic Education Institution Committee manual under Office of the Basic Education Commission, B.E. 2562*. Retrieved from <https://eva.obec.expert/?mdocs-file=2034> [in Thai]
- Bureau of Policy and Planning. (2003). *Handbook for administration of basic educational institutions that are a juristic person*. Bangkok: Printing Agriculture Cooperatives of Thailand. [in Thai]
- Chojorhor, S. (2016). *Participation of teachers and Basic Education School Committee Administration in Tha Mai "Phun Sawat Rat Nukun" school in the Secondary Education Service Area Office 17* (Unpublished master's thesis). Burapha University, ChonBuri, Thailand. [in Thai]
- Kaewnuan, F. (2017). *The participation of the Basic Educational Committee in Management the Educational Expansion School under the Pattani Primary Educational Service Area Offices* (Master's thesis, Prince of Songkla University, Songkhla, Thailand). Retrieved from <https://kb.psu.ac.th/psukb/bitstream/2016/11843/1/TC1484.pdf> [in Thai]
- Kankunkid, K. (2018). *A study of community participation in educational management of schools under Rayong Primary Educational Service Area Office 1* (Master's thesis, Burapha University, ChonBuri, Thailand). Retrieved from http://digital_collect.lib.buu.ac.th/dcms/files/57920454.pdf [in Thai]

- Krasaephan, P. (2011) *The participation of Basic Education Institution Committee in Kabinburi Quality Cluster 7 under the Office of Prachinburi Primary Educational Service Area 2* (Master's thesis, Burapha University, ChonBuri, Thailand). Retrieved from <https://webopac.lib.buu.ac.th/Catalog/Bibltem.aspx?BibID=b00221514> [in Thai]
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3), 607-610.
- Mahingsadech, K. (2019). *A study on the role of the Basic Education Committees' Participation in School Administrations under Rayong Primary Educational Service Area Office* (Unpublished master's thesis). Rambhai Barni Rajabhat University, Chanthaburi, Thailand. [in Thai]
- Muanglaph, K. (2015). *Participation of Basic Education School Committee in the annual operational planning on performance-based budgeting in basic education schools under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 1* (Independent study, Kanchanaburi Rajabhat University, Kanchanaburi, Thailand). Retrieved from http://ethesis.kru.ac.th/files/V59_37/kanchana.pdf [in Thai]
- Nakwan, T., Prasan, A., & Somkhaoya, T. (2019). The participation of the Basic Education Boards in the Academic Affairs of Small Schools under the Secondary Educational Service Area 12. *Journal of MCU Nakhonkhat*, 6(7), 3263-3284. [in Thai]
- Office of the National Education Commission, (2003). *National Education Act, B.E. 2542 (1999) and Amendment (Second National Education Act B.E. 2545 (2002))*. Bangkok, Thailand: Pimdeekarnpim. [in Thai]
- Padthawong, M. (2019). *A study on the role of Community Participation in School Administrations of Basic School under Prachinburi Primary Educational Service Area Office* (Unpublished master's thesis). Rambhai Barni Rajabhat University, Chanthaburi, Thailand. [in Thai]
- Singsuri, P. (2015). *Educational participation of local administrations in Rayong Chanthaburi and Trat Provinces* (Unpublished master's thesis). Rambhai Barni Rajabhat University, Chanthaburi, Thailand. [in Thai]
- Surin, N. (2003). *A study of participation in education management of Basic Education Commission of Primary School under the Office of Phanatnikhom District Primary Educational in Chonburi Province* (Master's thesis, Burapha University, ChonBuri, Thailand). Retrieved from <https://webopac.lib.buu.ac.th/catalog/Bibltem.aspx?BibID=b00211815> [in Thai]
- Takhamwan, W. (2015). *The participation of Basic Education Institution Committee in Educational Institutions under the Office of Lampang Primary Educational Service Area 1* (Unpublished master's thesis). Lampang Rajabhat University, Lampang, Thailand. [in Thai]
- Trang Primary Educational Service Area Office 1. (2020). *Annual report for the fiscal year 2020*. Trang, Thailand: Author. [in Thai]
- Trang Primary Educational Service Area Office 2. (2020). *Annual report for the fiscal year 2020*. Trang, Thailand: Author. [in Thai]